

VETERİNER HEKİMLİKTE GÜNCEL ARAŞTIRMALAR VE DEĞERLENDİRMELER

(CURRENT RESEARCH AND EVALUATIONS IN VETERINARY MEDICINE)

Editör

Prof. Dr. Akın KIRBAŞ

VETERİNER HEKİMLİKTE GÜNCEL ARAŞTIRMALAR VE DEĞERLENDİRMELER

(CURRENT RESEARCH AND EVALUATIONS IN VETERINARY MEDICINE)

Editör

Prof. Dr. Akın KIRBAŞ

Yazarlar

Akın KIRBAŞ - Alper KOÇYİĞİT - Ayşe AYDOĞAN - Ayşegül BİLDİK - Beyza ERDOĞAN - Buket BOĞA KURU - Emine Merve DANIŞ - Erdem GÜLERSOY - Erol KARAKAŞ - Fikri EMLİK - Gencay EKİNCİ - Gökhan ASLIM - Hanifi EROL - İrem KIR - Kadir BOZUKLUHAN - Kudret YENİLMEZ - Mehmet Ferit ÖZMEN - Mert SEZER - Muhammed Sertaç EROĞLU - Mushap KURU - Mümin Gökhan ŞENOCAK - Nedim Aksoy - Nergis ULAŞ - Nevzat Emre ASLAN - Nuri MAMAK - Oğuz Kağan TÜREDİ - Oğuz MERHAN - Onur BAŞBUĞ - Ömer Barış İNCE - Özgür ÖZDEMİR - Özge ÖZDEMİR - Rabia ŞAHİN - Ramazan İLGÜN - Serdar GÖZÜM - Songül ÖTKÜN - Şeyma AKTAŞ - Veli ÖZBEK - Yusuf Miraç TAYĞAR - Yusuf Umut BATI - Züleyha AKAR

E-ISBN: 978-625-382-082-4

DOI:

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap elektronik ortamda yayımlanmaktadır.

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Koordinatörü: Seda AYGÜN

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR

Baskı: Ankara | Aralık, 2025

Materyal Türü: Elektronik Kitap (Çevrim içi / Web tabanlı)

Elektronik Yayın Formatı: PDF

Elektronik Yayın Tipi: Adobe Ebook Reader

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkeyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

VETERİNER HEKİMLİKTE GÜNCEL ARAŞTIRMALAR VE DEĞERLENDİRMELER

(CURRENT RESEARCH AND EVALUATIONS IN VETERINARY MEDICINE)

Editör

Prof. Dr. Akın KIRBAŞ

Ankara, 2025

ÖNSÖZ

Veteriner hekimlik hayvan sağlığı, gıda güvenliği, halk sağlığı ve koruyucu hekimlik ile ilgili geniş bir yelpazede insanlığa hizmet eden bir meslek grubu olmakla birlikte sağlık bilimleri içerisinde yer alan bir tıp dalıdır. Tek Sağlık Konsepti kavramı özelinde Beşerî hekimlik ve diğer sağlık alanları ile iş birliği içerisinde hareket etme, hayvan hastalıklarının teşhisi ve tedavisi, zoonoz hastalıkların önlenmesi, hayvan ırklarının ıslahı, yetiştirilmesi, verimliliklerinin artırılması ve gıda güvenliğinin sağlanması Veteriner Hekimlerin görev ve sorumlulukları arasındadır. Hayvan, insan ve dolayısı ile toplum sağlığının korunmasında çok önemli sorumlulukları olan Veteriner Hekimlerin sağlık bilimleri ile ilgili güncel teknolojik ve bilimsel gelişmeleri takip etmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, Veteriner hekimlik mesleği, fizyolojik, metabolik ve anatomik olarak farklı birçok hayvan türü ile ilgilenmektedir. Bu türler arasında kanatlılar, memeliler, sürüngenler, sıcakkanlılar, soğukkanlılar, kara hayvanları ve deniz hayvanları gibi çok geniş yelpazede hizmet vermektedir. Bu canlıların her birinin sağlıklı yaşam alanlarının oluşturulması ekosistem içerisinde önemli yer tutmaktadır. Ekonomik değeri olan büyük baş, küçükbaş ve kümes hayvanları gibi evcil hayvanların yanı sıra pet hayvanları da insan hayatında büyük bir yeri kaplamaktadır. “Veteriner Hekimlikte Güncel Araştırmalar ve Değerlendirmeler” isimli kitap yirmi altı bölümden oluşmaktadır. Kitapta Veteriner Hekimliğinin değişik bilim dallarında güncel dikkati çeken konular derlenmiştir. Kitabın hazırlanmasında emeği geçen değerli bilim insanları ve yayınevi çalışanlarına teşekkür ederim. Kitabın Veteriner Hekimlik mesleğimize faydalı olması dileğiyle saygılarımla sunarım.

Prof. Dr. Akın KIRBAŞ

Atatürk Üniversitesi Veteriner Fakültesi

İç Hastalıkları AD-Erzurum

ORCID: 0000-0001-9159-3240

BÖLÜMLER VE YAZARLAR

1. BÖLÜM

Papillomaviruses and Animal Tumors:

Natural Models, Prevention, and Comparative Oncology

Assoc. Prof. Dr. Ömer Barış İNCE | ORCID: 0000-0001-8302-9607

Assist. Prof. Dr. Ayşe AYDOĞAN | ORCID: 0000-0001-7317-6486

2. BÖLÜM

Veteriner Hekimliği Mesleğinin Geleceğine Bakış

Prof. Dr. Gökhan ASLİM | ORCID: 0000-0001-5976-8186

Arş. Gör. Dr. Emine Merve DANIŞ | ORCID: 0000-0003-0296-4391

3. BÖLÜM

Kedilerin Gençlik Hastalığı (Panlökopeni) ve Tedavi Yöntemleri

Vet. Hekim Yusuf Miraç TAYĞAR | ORCID: 0009-0001-8958-6794

Prof. Dr. Akın KIRBAŞ | ORCID: 0000-0001-9159-3240

4. BÖLÜM

Süt Sığırcılığı İşletmelerinde Fertilite ve Veri Yönetimi

Doç. Dr. Alper KOÇYİĞİT | ORCID: 0000-0001-9639-5497

5. BÖLÜM

Arı Zehri: Bileşim, Biyolojik Etkiler Ve Terapötik Potansiyel

Prof. Dr. Ayşegül BİLDİK | ORCID: 0000-0003-4570-2156

6. BÖLÜM

Mastitis Teşhis Yöntemleri

Vet. Hek. Beyza ERDOĞAN | ORCID: 0009-0005-8729-9504

Dr. Öğr. Üyesi Kudret YENİLMEZ | ORCID: 0000-0002-5532-0525

7. BÖLÜM

Sığırların Neonatal Morbidite ve Mortalitetlerinin

Nedenleri, Risk Faktörleri, İnsidans ve Önlenmesi

Doç. Dr. Erdem GÜLERSOY | ORCID: 0000-0001-8511-0150

Vet. Hekim İrem KIR | ORCID: 0009-0000-0140-3651

8. BÖLÜM

Ekzozom Ve Klinik Kullanımı

Assoc. Prof. Dr. Hanifi EROL | ORCID: 0000-0001-8140-3108

Erol KARAKAŞ | ORCID: 0000-0001-6050-6765

Assist. Prof. Nevzat Emre ASLAN | ORCID: 0000-0001-8970-7763

BÖLÜMLER VE YAZARLAR

9. BÖLÜM

Ruminantlarda Şap Hastalığı

Prof. Dr. Kadir BOZUKLUHAN | ORCID: 0000-0003-4929-5156

Prof. Dr. Oğuz MERHAN | ORCID: 0000-0002-3399-0667

10. BÖLÜM

Ratlarda ve Farelerde Gerçekleştirilen

Androlojik Çalışmalar ve Gelişmeler

Arş. Gör. Nedim AKSOY | ORCID: 0009-0007-6671-9404

Doç. Dr. Mehmet Ferit ÖZMEN | ORCID: 0000-0002-5531-220X

11. BÖLÜM

Sığırlarda Leptospirozis

Dr. Öğr. Üyesi Mert SEZER | ORCID: 0000-0003-1691-7764

12. BÖLÜM

Veteriner Hekimlikte Probiyotilerin Önemi:

Sürdürülebilir Sağlık İçin Vazgeçilmez

Muhammed Sertaç EROĞLU | ORCID: 0000-0003-1061-8421

13. BÖLÜM

İneklerde Kuru Dönem Uzunluğunun Kolostrum

Kalitesi ve Verimine Etkisi

Doç. Dr. Buket BOĞA KURU | ORCID: 0000-0002-7170-270X

Prof. Dr. Mushap KURU | ORCID: 0000-0003-4409-251X

14. BÖLÜM

Arı Ürünlerinin Yara İyileşmesindeki Etkisine Güncel Yaklaşımlar

Doç. Dr. Mümin Gökhan ŞENOC AK | ORCID: 0000-0002-8855-8847

15. BÖLÜM

Köpeklerde Parvoviral Enteritis Ve Sağaltım Yöntemleri

Dr. Öğr. Üyesi Nergis ULAŞ | ORCID: 0000-0003-2340-6882

16. BÖLÜM

Evcil Hayvanlarda Büllöz Keratopati Ve Tedavi Yöntemleri

Assist. Prof. Nevzat Emre ASLAN | ORCID: 0000-0001-8970-7763

Assoc. Prof. Dr. Hanifi EROL | ORCID: 0000-0001-8140-3108

BÖLÜMLER VE YAZARLAR

17. BÖLÜM

Fungal İnfeksiyonlarda Antifungal Direnç Ve Yeni Tedavi Yaklaşımlarının One Health Perspektifinden Veteriner Ve Halk Sağlığı Açısından Değerlendirilmesi

Dr. Oğuz Kağan TÜREDİ | ORCID: 0000-0002-6527-8420

18. BÖLÜM

Kedi Ve Köpeklerde Pankreas Hastalıkları

Prof. Dr. Onur BAŞBUĞ | ORCID: 0000-0003-3136-0589

Arş. Gör. Fikri EMLİK | ORCID: 0000-0002-4988-0614

19. BÖLÜM

Myoglobinürik Akut Böbrek Yetmezliği

Dr. Rabia ŞAHİN | ORCID: 0000-0002-0364-697X

Prof. Dr. Özgür ÖZDEMİR | ORCID: 0000-0002-1595-0557

20. BÖLÜM

Evcil Kedilerde Ön Ve Arka Ekstremit Kemikleri Üzerinde Makroanatomik Değerlendirmeler

Prof. Dr. Ramazan İLGÜN | ORCID: 0000-0003-0150-3008

Arş. Gör. M. Alperen FİDAN | ORCID: 0000-0001-8408-3613

21. BÖLÜM

Hayvan Sağlığında Bakteriyofaj Terapileri: Klinik Potansiyel Ve Güncel Araştırmalar

Dr. Öğr. Üyesi Songül ÖTKÜN | ORCID: 0000-0003-2736-953X

22. BÖLÜM

Yenidoğan Kedi Ve Köpeklerde Apgar Skorlama Sistemi

Vet. Hek. Şeyma AKTAŞ | ORCID: 0009-0007-0131-5388

Dr. Öğr. Üyesi Kudret YENİLMEZ | ORCID: 0000-0002-5532-0525

23. BÖLÜM

Sığırlarda Kist Hidatik: Veteriner Ve Zoonotik Bir Perspektif

Dr. Öğr. Üyesi Yusuf Umut BATI | ORCID: 0000-0001-7528-4376

BÖLÜMLER VE YAZARLAR

24. BÖLÜM

Buzağılarda Pasif İmmüniteyi Desteklemede Kolostrumun Önemi ve Güncel Kolostrum İkame Preparatları

Doktora Öğrencisi Veli ÖZBEK | ORCID: 0000-0003-4525-9254

Dr. Öğr. Üyesi Gencay EKİNCİ | ORCID: 0000-0002-4551-8749

25. BÖLÜM

Feline Herpesvirus-1 Enfeksiyonu Feline Herpesvirus-1 Infection

Vet. Hek. Züleyha AKAR

Prof. Dr. Nuri MAMAK | ORCID: 0000-0001-9752-9709

26. BÖLÜM

Yaklaşan Tehlike: Kuraklık Ve Zombi Yangınları

Özge ÖZDEMİR | ORCID: 0009-0002-5870-4337

Serdar GÖZÜM | ORCID: 0009-0009-6384-0289

Özgür ÖZDEMİR | ORCID: 0000-0002-1595-0557

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Papillomaviruses and Animal Tumors:

Natural Models, Prevention, and Comparative Oncology..... 1

Ömer Barış İNCE

Ayşe AYDOĞAN

2. BÖLÜM

Veteriner Hekimliği Mesleğinin Geleceğine Bakış..... 13

Gökhan ASLIM

Emine Merve DANIŞ

3. BÖLÜM

Kedilerin Gençlik Hastalığı (Panlökopeni) Ve Tedavi Yöntemleri 29

Yusuf Miraç TAYĞAR

Akın KIRBAŞ

4. BÖLÜM

Süt Sığırcılığı İşletmelerinde Fertilite Ve Veri Yönetimi 47

Alper KOÇYİĞİT

5. BÖLÜM

Arı Zehri: Bileşim, Biyolojik Etkiler Ve Terapötik Potansiyel..... 65

Ayşegül BİLDİK

6. BÖLÜM

Mastitis Teşhis Yöntemleri..... 85

Beyza ERDOĞAN

Kudret YENİLMEZ

7. BÖLÜM

Sığırların Neonatal Morbidite ve Mortalitelerinin

Nedenleri, Risk Faktörleri, İnsidans ve Önlenmesi 115

Erdem GÜLERSOY

İrem KIR

8. BÖLÜM

Ekzozom ve Klinik Kullanımı	135
-----------------------------------	-----

Hanifi EROL

Erol KARAKAŞ

Nevzat Emre ASLAN

9. BÖLÜM

Ruminantlarda Şap Hastalığı	155
-----------------------------------	-----

Kadir BOZUKLUHAN

Oğuz MERHAN

10. BÖLÜM

Ratlarda ve Farelerde Gerçekleştirilen

Androlojik Çalışmalar ve Gelişmeler	171
---	-----

Nedim AKSOY

Mehmet Ferit ÖZMEN

11. BÖLÜM

Sığırlarda Leptospirozis	183
--------------------------------	-----

Mert SEZER

12. BÖLÜM

Veteriner Hekimlikte Probiyotiklerin Önemi:

Sürdürülebilir Sağlık İçin Vazgeçilmez	195
--	-----

Muhammed Sertaç EROĞLU

13. BÖLÜM

İneklerde Kuru Dönem Uzunluğunun Kolostrum

Kalitesi ve Verimine Etkisi	223
-----------------------------------	-----

Buket BOĞA KURU

Mushap KURU

14. BÖLÜM

Arı Ürünlerinin Yara İyileşmesindeki Etkisine Güncel Yaklaşımlar	239
--	-----

Mümin Gökhan ŞENOC AK

15. BÖLÜM

Köpeklerde Parvoviral Enteritis ve Sağaltım Yöntemleri	271
--	-----

Nergis ULAŞ

16. BÖLÜM

Evcil Hayvanlarda Büllöz Keratopati ve Tedavi Yöntemleri 295

Nevzat Emre ASLAN

Hanifi EROL

17. BÖLÜM

Fungal İnfeksiyonlarda Antifungal Direnç Ve

Yeni Tedavi Yaklaşımlarının One Health

Perspektifinden Veteriner ve Halk Sağlığı Açısından Değerlendirilmesi 311

Oğuz Kağan TÜREDİ

18. BÖLÜM

Kedi Ve Köpeklerde Pankreas Hastalıkları 327

Onur BAŞBUĞ

Fikri EMLİK

19. BÖLÜM

Myoglobürik Akut Böbrek Yetmezliği 345

Rabia ŞAHİN

Özgür ÖZDEMİR

20. BÖLÜM

Evcil Kedilerde Ön Ve Arka Ekstremit

Kemikleri Üzerinde Makroanatomik Değerlendirmeler 363

Ramazan İLGÜN

M. Alperen FİDAN

21. BÖLÜM

Hayvan Sağlığında Bakteriyofaj Terapileri:

Klinik Potansiyel ve Güncel Araştırmalar 371

Songül ÖTKÜN

22. BÖLÜM

Yenidoğan Kedi ve Köpeklerde Apgar Skorlama Sistemi 385

Şeyma AKTAŞ

Kudret YENİLMEZ

23. BÖLÜM

Sığırlarda Kist Hidatik: Veteriner ve Zoonotik Bir Perspektif 401

Yusuf Umut BATI

24. BÖLÜM

Buzağılarda Pasif İmmüniteyi Desteklemede Kolostrumun

Önemi ve Güncel Kolostrum İkame Preparatları 409

Veli ÖZBEK

Gencay EKİNCİ

25. BÖLÜM

Feline Herpesvirus-1 Enfeksiyonu

Feline Herpesvirus-1 Infection..... 437

Züleyha AKAR

Nuri MAMAK

26. BÖLÜM

Yaklaşan Tehlike: Kuraklık ve Zombi Yangınları 449

Özge ÖZDEMİR

Serdar GÖZÜM

Özgür ÖZDEMİR